

Barbara Krawczyk

Józef Muczkowski

**Dyrektor
Biblioteki Jagiellońskiej
historyk**

145

JOZEF MUCZKOWSKI

• 1793 + 1858

BIBLIOTHECA IAGELLONICA. FONTES ET STUDIA

T. 40

JÓZEF MUCZKOWSKI

DYREKTOR BIBLIOTEKI JAGIELLOŃSKIEJ
HISTORYK

BIBLIOTHECA IAGELLONICA. FONTES ET STUDIA
T. 40

Barbara Krawczyk

JÓZEF MUCZKOWSKI
DYREKTOR BIBLIOTEKI JAGIELLOŃSKIEJ
HISTORYK

Kraków 2021

© Copyright by Barbara Krawczyk and Uniwersytet Jagielloński,
Biblioteka Jagiellońska
Kraków 2021

Redaktor serii: Zdzisław Pietrzyk
Komitet redakcyjny: Monika Jaglarz, Elżbieta Knapik, Lucyna Nowak,
Jacek Partyka, Zdzisław Pietrzyk, Remigiusz Sapa

Recenzenci
Prof. dr hab. Marian Chachaj, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej
Prof. dr hab. Bogdan Rok, Uniwersytet Wrocławski

Redakcja
Justyna Ostafin

Projekt okładki
Mateusz Jaszczuk

Opublikowano z Funduszu Anny Łysiak i Lidii Procyk

Na okładce wykorzystano portret Józefa Muczkowskiego
autorstwa Franciszka Ksawerego Daniszewskiego
znajdujący się w Bibliotece Jagiellońskiej

ISBN 978-83-67127-05-9 (druk)
ISBN 978-83-67127-08-0 (online)
ISSN 1425-851X

ISBN 978-83-8138-594-7 (online)
<https://www.doi.org/10.12797/9788381385947>

UNIWERSYTET JAGIELLOŃSKI, BIBLIOTEKA JAGIELLOŃSKA
al. Mickiewicza 22, 30-059 Kraków
<https://bj.uj.edu.pl>

KSIĘGARNIA AKADEMICKA sp. z o.o.
ul. św. Anny 6, 31-008 Kraków
<https://akademicka.pl>

Spis treści

Wykaz skrótów użytych w pracy	9
Wstęp	11

Rozdział 1

Życie Józefa Muczkowskiego i jego rodziny w powiecie lubelskim, lata studiów oraz podjęcie pierwszej pracy w Krakowie	19
1.1. Pierwsze lata życia Józefa Muczkowskiego	19
1.2. Lata szkolne Józefa Muczkowskiego w Lublinie	20
1.3. Studia na Wydziale Filozoficznym Szkoły Głównej Krakowskiej	23
1.4. Wstąpienie w szeregi wojskowe	24
1.5. Powrót na studia	28
1.6. Podjęcie pierwszej pracy w Krakowie	30

Rozdział 2

Lata pracy Józefa Muczkowskiego w Poznaniu	33
2.1. Wprowadzenie w tło historyczne	33
2.2. Podjęcie przez Józefa Muczkowskiego pracy w Gimnazjum Królewskim w Poznaniu	34
2.3. Praca w Gimnazjum Królewskim w Poznaniu na stanowisku nauczyciela	39
2.4. Opublikowanie pierwszych prac naukowych oraz debiut wydawniczy Józefa Muczkowskiego	49
2.4.1. <i>Powieści z Starego i Nowego Testamentu</i>	49
2.4.2. <i>Sexti Aurelii Victoris de viris illustribus urbis Romae, nec non de Caesaribus, do użytku szkół zastosował, i słownik, wyrazy, starożytności, i inne szczegóły objaśniający, przyłączył [...]</i>	51
2.4.3. <i>Gramatyka języka polskiego</i>	55
2.4.4. <i>Zbiór Najcelniejszych i Najrzadszych Rymotwórców Polskich z Wieku XVI i XVII oraz Wydania źródłowe Biblioteki Kórnickiej ukazujące się w „Dzienniku Warszawskim”</i>	62
2.4.5. Wydanie <i>Poezji</i> Adama Mickiewicza	66
2.5. Życie prywatne Józefa Muczkowskiego w Poznaniu	84

Rozdział 3

Powrót Józefa Muczkowskiego do Krakowa	87
3.1. Podjęcie pracy w charakterze prywatnego wychowawcy	87
3.2. Podjęcie pracy na stanowisku zastępcy profesora historii, greki, łaciny oraz języka polskiego w Liceum św. Anny w Krakowie	88
3.3. Działalność wydawnicza w okresie pracy w Liceum św. Anny w Krakowie	102
3.3.1. <i>Józefa Jędrzeja Załuskiego biskupa kijowskiego i czerniechowskiego Biblioteka historyków, prawników, polityków i innych autorów polskich lub o Polsce piszących, z przypisami Józefa Epifanio Minasowicza, kanonika kijowskiego, nowemi przypisami pomnożył i wydał [...]</i>	102
3.3.2. <i>Pierwsze zasady języka łacińskiego</i>	107
3.4. Projekt czytelnicy dla uczniów klas wyższych krakowskich liceów autorstwa Józefa Muczkowskiego	109
3.5. Życie prywatne Józefa Muczkowskiego w okresie pracy w Liceum św. Anny w Krakowie	112
3.6. Objęcie posady kustosa Biblioteki Jagiellońskiej oraz uzyskanie stopnia doktora	113

Rozdział 4

Józef Muczkowski – dyrektor Biblioteki Jagiellońskiej	121
4.1. Przystąpienie do konkursu na bibliotekarza w Bibliotece Jagiellońskiej w Krakowie	121
4.2. Działalność bibliotekarska Józefa Muczkowskiego na stanowisku dyrektora Biblioteki Jagiellońskiej	134
4.2.1. Przebudowa gmachu Collegium Maius oraz prace restauracyjne w siedzibie Biblioteki Jagiellońskiej	135
4.2.2. Opieka nad zbiorami bibliotecznymi i prawidłowym funkcjonowaniem Biblioteki Jagiellońskiej	163
4.2.3. Pracownicy Biblioteki Jagiellońskiej	204
4.2.4. Podsumowanie pracy Józefa Muczkowskiego jako dyrektora Biblioteki Jagiellońskiej	226

Rozdział 5

Józef Muczkowski – profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego	229
5.1. Działalność dydaktyczna Józefa Muczkowskiego – praca w Katedrze Bibliografii Uniwersytetu Jagiellońskiego	229
5.2. Działalność wydawnicza i informacyjna Józefa Muczkowskiego w zakresie nauki w okresie pracy w Bibliotece Jagiellońskiej i na Uniwersytecie Jagiellońskim	240

5.2.1. <i>Rękopisma Marcina Radywińskiego i wiadomość o historyografach Szkoły Jagiellońskiej z miedziorytem</i>	240
5.2.2. <i>Mieszkania i postępowania uczniów krakowskich w wiekach dawniejszych</i>	245
5.2.3. <i>Gramatyka praktyczna języka polskiego i Mała gramatyka języka polskiego</i>	251
5.2.4. <i>Prace ukazujące się w „Dwutygodniku Literackim” pod redakcją Waleriana Kurowskiego w latach 1844-1845</i>	253
5.2.5. <i>Wiadomość o Kolegium Władysławsko-Nowodworskiem czyli dzisiejszem Liceum ś. Anny w Krakowie</i>	265
5.2.6. <i>Działa wchodzące w skład Rozmaitości historycznych i bibliograficznych</i>	268
5.2.7. <i>Statuta nec non liber promotionum philosophorum ordinis in Universitate Studiorum Jagellonica ab anno 1402 ad anno 1849</i>	275
5.2.8. <i>Zbiór odcisków drzeworytów w różnych dziełach polskich w XVI i XVII wieku odbitych a teraz w Bibliotece Uniwersytetu Jagiellońskiego zachowanych</i>	278
5.2.9. <i>Ostatnia praca Józefa Muczkowskiego, tj. Żywot świętego Wojciecha autorstwa księdza Piotra Pękalskiego, i publikacje wydane po jego śmierci</i>	280
5.3. <i>Relacje Józefa Muczkowskiego z Kazimierzem Władysławem Wójcickim na podstawie zachowanej korespondencji</i>	282

Rozdział 6

Działalność i zaangażowanie Józefa Muczkowskiego w życie naukowe i społeczne Krakowa 285

6.1. <i>Działalność Józefa Muczkowskiego w Towarzystwie Naukowym Krakowskim</i>	285
6.2. <i>Działalność Józefa Muczkowskiego w Komitecie Ochron dla Małych Dzieci i Straży Bezpieczeństwa podczas powstania krakowskiego</i>	293
6.3. <i>Działalność Józefa Muczkowskiego w okresie wydarzeń Wiosny Ludów</i>	299

Rozdział 7

Życie prywatne Józefa Muczkowskiego w Krakowie 303

7.1. <i>Relacje Józefa Muczkowskiego z najbliższą rodziną</i>	303
7.2. <i>Śmierć Józefa Muczkowskiego i losy jego rodziny po śmierci bibliotekarza</i>	314

Zakończenie	321
Bibliografia	323
Summary	345
Indeks osobowy	347